

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Inter.”, literară-ilustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

† CORIOLAN BREDICEANU

Neamul nostru românesc a suferit în aceste zile o pierdere din cele mai grele. Bărbatul cel cu nume mare și iubit: *Coriolan Brediceanu* din Lugoj, fala Românilor Bănățeni, a fost răpit de mâna neîndurată a morții din sinul celor iubiți ai sei, Duminecă în 7 Febr. n.

În Coriolan Brediceanu nu perd numai stimații membri ai familiei sale pe capul preacinstit al casei lor, nu perd numai Românii din Lugoj pe cel mai vrednic între vrednicii lor, nu perde numai Bănatul pe fiul său cel mare, a cărui nume, încă fiind în viață, a trecut în poezia poporului și era cântat de toți cu fală — ci perde tot neamul românesc din țările Coroanei ungare, pe unul dintre cei mai statornici luptători naționali ai sei!

Coriolan Brediceanu era bărbatul cult în înțelesul cel mai nobil al cuvântului, la care știința, cultura intelectuală, n'a putut, că la afii alții, nici odată să-i întunece cultura inimei, ci la el chiar covârșia cultura inimei, pe cealaltă. El era aceea, de ce avem mai mare lipsă: bărbat de inimă, pe lângă aceea că era învățat! Și fapte nobile, avânturi la mișcări mari, ideale, nu să pot face decât cu bărbați, cari sînt și oameni de inimă, pe lângă celelalte!

Inima lui Cor. Brediceanu era foarte simțitoare pentru tot ce privește soarta poporului din a cărui sin s'a ridicat. Ori-ce suferință a acestui popor, pe el îl mișca, îl durea, îl pune pe muncă și pe jertfă, ca să i-o aline întrucît îi sta în putere! Vor rămînea pagini strălucite în istoria luptelor poporului român, acelea cari vor vorbi despre luptele duse de Co-

riolan Brediceanu și soții sei, în congregația (sfatul) comitatului Caraș-Severin, contra nedreptății poporului prin slujbași, — așa că el era temut și de cei dela comitat, cînd lua lupta contra unor ori alor din trecerile lor peste hotarele dreptății față cu poporul român! Ținea în sfatul comitatului cele mai strălucite și temeinice vorbiri, despre cari lua lumea știre ca despre niște desbateri înalte din dieta țării!

În luptele naționale de obște, Brediceanu a fost totdeauna la locul de frunte: în linia de foc cea mai primejdă, stînd cu tărie pe locul la care trebuința neamului îl chema! Il găsim în luptele mari naționale pregătitoare a organizării partidului național român, în vechiul comitet național, în marele proces al Memorandului și în noua luptă activistă!

Cu singuraticii fii ai poporului, el era mai bun și mai îndurat decît să poate spune. Ai putea spune că mergea în îndurarea sa până la risipă: De vedea un tînar student, băiat bun și sărac, îmbrăcat rău, îl lua și-l ducea în o prăvălie și-l îmbrăca deplin și așa îl trimitea mai departe. Pe alții îi creștea el de tineri până la școlile cele mai înalte tot din al său; datorașilor sei în procese le ierta, pe cari îi vedea lipsiți, sume însemnate, așa că averi întregi ar face cît le-aiertat fraților săi din popor! Dela casa lui nimenea nemilit și nemîngăiat, nu a plecat!

Toate aceste însușiri nobile l'au făcut să fie de toți stimat și iubit, și chemat să aibă scaun în toate sfaturile noastre naționale și bisericesti: în sinoadele diecezei (episcopiei) de care să ținea, la Caransebeș, în Congresul național bisericesc,

ca și la comitat, la comună, la camera advocaților, și în dieta țării!

Moartea l'a zmulș din plinul luptelor aspre la care lua parte în aceste vremuri în toate aceste corporațiuni (sfaturi).

Ca perzînd pe un strălucit bărbat de inimă, jertfitor, cult, cinstit, un luptător național ce suferea și jertfa pentru neam, — vărsăm și noi o lacrimă sinceră și caldă pe movila proaspătă de pămînt, ce acopere rămășițele pămîntești ale lui Coriolan Brediceanu. Iar sufletul lui să nu moară deodată cu el din inima și mintea voastră, fraților Români, — ci icoană viuă să vă fie tuturora întru a vă iubi poporul, a trăi pentru el, a jertfi pentru el, a lupta pentru el!

UNELE—ALTELE

Procesul „Gazetei”.

În 8 Febr. n. „Gazeta Transilvaniei” a avut pertractare de proces politic la Tîrgul-Murășului (Murăș-Vaşarheiu). „Gazeta” a adus adecă părți alese din un articol al marelui bărbat norvegian Björnsohn publicat în limba franțuzească în o foaie din Paris, zisă „Le Courrier Européen” (Aducătorul de știri din Europa). Acolo Björnsohn arată prigonirile ce să fac Slovacilor de cătră guvernele Ungariei și osîndește aceste prigoniri și nedreptăți.

Pentru-că a spus ce a scris bărbatul norvegian, redactorul „Gazetei” dl Victor Branște, a fost tras la răspundere de procurorul dela Tîrgu Murășului și în 8 Febr. curtea cu jurați de acolo, declarîndu-l vinovat de a fi atîțat pe Români contra Ungurilor prin acel articol, — l'a osîndit la 3 luni închisoare de stat și 240 cor. în bani.

Dr. Maniu — osîndit de nou.

Mercuri în 10 Februarie, „Gazeta” a stat pe banca acuzatorilor a doua oară în săptămîna asta, tot în legătură cu poetul Björnsohn. De data asta vina ei era, că a publicat o scrisoare deschisă a dlui Dr. Cassiu Maniu, advo-

cat în Cluj, cătră Björnsohn. Procurorul a tras în judecată pe dl Dr. Maniu, și pertractarea asupra lui s'a ținut acum.

Acuzatul Dr. Maniu s'a apărat cu multă putere, cu luminate dovezi, — dar ca și cum ai fi aruncat linte pe părete!

Jurații s'au retras. Au adus judecata că: e vinovat! După asta tribunalul i-a croit pedeapsa: un an arest de stat și 1000 cor. în bani!

Să dau celor ce cutează să mai scrie prin foile române, anii de arest, cu atîta ușurință, ca cum li-s'ar pune inel în deget!.. Și cetitorul abia e în stare să-și mai deesama de grozăvenia acestor pedepse! Numai osînditul însuși, care știe că are să petreacă iară o primăvară întregă, atît de dulce altora, între zidurile mute și nepretinoase ale temniței, și o vară întregă, atît de dulce altora, și o toamnă și o iarnă... cheltuindu-și acolo nervi, inimă, tinereță, viață...

Dl Dr. Cassiu Maniu a mai fost nainte cu 2—3 ani, închis iar un an deplin, pentru un articol scris în »Trib.»

Consfăturile clubului.

Din cînd în cînd vedem prin foile maghiare cite o știre dela „clubul naționalist dietal” care spune că atunci și atunci a fost ședință de club; s'a hotărît ce ținută să aibă domnii deputați în dietă față de legea de dare, ba față de legea de congruă, și altele. Altădată vedem în aceleași ziare, că clubul a ținut ședință, dar fiindcă cele dezbatute acolo sunt de natură de tot intimă (adecă lucruri ce nu-s pentru lumea mare, fiind treburi de casă de-a clubului), nu li-s'a trimis (foilor maghiare) nici o știre că ce s'a dezbătut în club.

Adecă, cînd să dezbate treburi de interes de obște, li-s'a trimis

„comunicate“ (impărtașiri), că despre ce a fost vorba în sfatul fruntașilor noștri. Dar foilor române, nu li-să trimite nici odată. Asupra acestui lucru să plînge și „Drapelul“ în numărul său dela 4 Febr. n.

Ne aducem aminte cum era pe vremuri, în zilele Comitetului național cu Dr. Rațiu, Brote, Albini.

Despre ședințele acestui comitet național să dădea știri — cînd să credea de lipsă — în foaia cea mai apropiată de comitet, în „Tribuna“ (pe atunci în Sibiu). Și ziarele maghiare, cari ne pîndesc fiecare pas, fiecare vorbă, fiecare mișcare, — luau știri despre hotărîrile Comitetului național român, după foaia română ce-i sta mai aproape, ori peste tot după foile române. Și erau silite și ele a da mai multă luare aminte acestor foi, și și cetitorii noștri, căci numai prin ele puteau afla unele-altele din hotărîrile conducătorilor naționali.

Azi să vede că domnesc alte păreri. Și vaza foilor noastre aieva scade în ochii publicului cetitor mai cult, care pîndește acum cu curiozitate foile maghiare, că acolo află întii și originale, comunicatele — clubului naționalităților!...

„Fondul-Cultural“.

Interesul inimilor bune să arată într'una pentru „Fondul-Cultural“ întemeiat la Sibiu pentru spriginirea școalelor populare atît de lipsite.

Mai nou s'au înscris cu bineprimite jertfele la acest Fond:

P. C. La Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc în Sibiu, cu 1000, cor.

De adv. Vasile Almășan din Cluj, cu 1000 cor.

Iar „Reuniunea II de înmorm. din Deva“, la propunerea directorului seu dl. August A. Nicoară în ședința sa dela 2 Febr. a votat un dar de 50 cor. pentru „Fondul-Cultural“, dînd totodată o scrisoare către cele 12. filii ale sale, să facă asemenea, și până la 20 Febr. să se înștiințeze cu contribuiri la „Fondul Cultural“. Și adunarea de dărui pe sama acestui fond să va urma, până cînd Reuniunea numită, cu filiile sale, va putea crește contribuirea la 1000. cor., în cîțiva ani de zile.

Comitetul Reuniunii a trimis hotărîrea sa în o scrisoare frumoasă către I. P. Sa Metropolitul Meșianu, subscrisă de directorul A. A. Nicoară, secretarul Romul Popa, cassarul N. Igna și mai mulți membri ai comitetului.

Iar dl. Nicoară, deosebit, a dărui din partea sa mai multe acții de ale bănci „Industria“ din Deva, „Fondului Cultural“.

Cei mulți înainte!

Din România.

Ziua de 24 Ian. v. în care să împliniră 50 ani dela marele și fericitul fapt al împreunării într'una a alor două țări române, — a fost sărbăt în București, cu mare strălucire.

La curtea Regală M. Sa Regele Carol a adunat la masă pe fruntașii țării și a salutat măreața zi cu următorul Cuvînt, plin de înțelepte prețuiri a vremilor și a oamenilor, și îndrumări a viitorului. Iată prea frumosul cuvînt rostit de marele Rege.

După vechile datini, Domnitorii chemau împrejurul lor, atît în vremurile de grele încercări, cît și în zilele de sărbătoare, pe fruntașii Țării în mare stat.

Credincios acestei frumoase obicinuinți, am dorit să sărbătorim astăzi al 50-lea aniversar al Unirii, în mijlocul bărbatilor de Stat cari au conlucrat cu Mine la ridicarea și întărirea României.

Dacă aruncăm o privire asupra acestor 50 de ani, atît de bogăți în fapte mari și roade strălucite, trebuie să recunoaștem, că în fruntea lor, stă fericitul fapt al Unirii Moldovei cu Țara-Românească, săvârșită după cinci veacuri dela înființarea lor.

Ca toate faptele mari din viața unui popor, și Unirea a fost pregătită încetul cu încetul, de acei factori, cari vor fi totdeauna stîlpîi neclintii ai ființei noastre naționale: vorbirea aceleiași limbi și păstrarea acelorasi datini moștenite din tată în fii, închinarea în aceiași credință sub, aripel ocrotitoare ale sfîntei biserici strămoșești, aceeași obîrșie romană, dată la iveală din ce în ce mai deslușit de către cărturarii neamului, dela Miron Costin, Șincai și Petru Maior, până în zilele noastre.

Strălucita pleiadă de patrioți, pe cari Dumnezeu i-a dărui țării către mijlocul veacului trecut, cuprinși de o dorință arzătoare și de adîncă credință, că numai prin unire poate fi asigurat viitorul României, n'au crutat nici o jertfă pentru atingerea acestei înalte ținte, și înfruntînd toate greutățile și primejdiile, au deșteptat și hotărît sentimentul unirei, plămădit de veacuri în sufletul Românesc, dînd lupta din urmă incununată de izbîndă.

Binecuvîntată izbînda și pline de roade fericite, căci ea a fost înțlia rază a răsăritului României, și izvorul norocit de unde pîrce toate faptele mari din zilele noastre.

Intr'adevăr, fără unire n'ar fi fost cu putință alegerea Mea ca Domn și împlinirea celeilalte dorinți, de a întemeia o dinastie (familie domnitoare), cheazășie puterea statorniciei. Prin unire am cîștigat tăria trebuincioasă pentru a cuceri pe cîmpul de luptă Neatîrnarea și Coroana unui Regat liber, și tot prin unire a dobîndit Țara puteri și mijloace nouă pentru treptata și sănătoasă propășire a vieții naționale, în sfîrșit, unirea a dat României deplina ființă de stat și vaza de care să bucură în fața lumii!

Suntem datori a sărbători împlinirea celor 50 de ani ai Unirei cu toată dragostea și cinstea, și a ne îndrepta gîndurile cu adîncă recunoștință, atît către luptătorii unirei, cît și către acela care a fost sortit să fie Alesul Țărilor surori (Cuza), căci prin jertfele și îndelungatele lor lupte, s-a înfăptuit una din cele mai scumpe dorinți ale neamului românesc!

Cu venerație să ne închinăm lor!

Bucuria mea însă ar fost cu mult mai mare dacă numărul bărbatilor din acel rînd de oameni, care a făurit sau a fost martor la renașterea României, n'ar fi fost așa de redus, și dacă din mijlocul lor n'ar lipsi tocmai acel bărbat care, timp de peste 50 de ani a fost muncitor neobosit pentru binele țării. (Aci M. Sa Regele își aduce aminte de dl. Dimitrie A. Sturdza, care să află bolnav în Franția să-și vadă de însănătoșare). Ei să pot mîndri de opera lor, iar noi le aducem cinstirea noastră!

Acum vine rîndul celor noi, care trebuie să păstreze și să sporească frumoasa moștenire pe care o primesc înzestrată cu o puternică păvăză pentru înfruntarea furtunelor, și a impune ca România să fie ținută în seamă și drepturile ei respectate!

Adînc mișcat, închin acest păhar, — singurul care trebuie ridicat astăzi, — în onorul României de apururea unită și întărită prin patriotismul fiilor săi, totdeauna uniți cînd cere trebuința țării!

Dumnezeu să ne ocrotească iubita noastră Țară, îmbogățită prin izbîndele vitezei noastre armate cu acel frumos ținut, care ne-a deschis drumul mării, (Dobrogi), pe care tricolorul nostru, acel mîndru semu al unirei, filfie și vestește până în țările cele mai îndepărtate, că la gurile Dunărei este un popor, care s'a ridicat prin virtuțile sale cetățenești și războinice.

Dee Domnul, ca însufletindu-ne de mîntuitoarea idee a Unirei, — pe care o sărbătorește astăzi toată suflarea românească, — să ne înălțăm inimile tot mai sus și, știitori de faptul, că tăria statelor stă în Unirea și în buna stare a tuturor treptelor, — să ne închinăm toate silințele întru îndeplinirea înaltei meniri a iubitului nostru popor!

Să trăiască România, totdeauna gata la ori-ce jertfe pentru mărirea Patriei!

*

Sărbarea însăși, a fost frumoasă în toată Țara, în toate orașele ba și în toate satele. S'au ținut adunări cu conferențe și vorbiri asupra însemnătății faptului istoric ce să prăznuiește.

— Parlamentul român (dieta Țării) a votat 300.000 Lei, din cari ministerul trebilor din lăuntru (interne), să facă pregătirile de lipsă pentru a ridica un măreț monument (o statuie), care să întru-chipeze îmbrățișarea celor două țări surori la 1859.

— Ziarele au apărut în numeri sărbătorești, aducînd chipul Domnului Cuza și a Doamnei Elena, — care trăește și azi, retrasă la o moșie a s'a, petrecîndu-și zilele în faceri de bine, — apoi chipurile bărbatilor însemnați ai acelor zile mari, și toată istoria faptului.

Din pilduirile dep. Dr. St. C. Pop.

V.

„Versuchen Sie“...

Și mai spunea dl. Dr. St. C. Pop. la Ilia și Dobra poporului ce-l asculta cu sete:

„Și a mers ministrul Andrassy cu fătul său monstru, cu legea aceea pocită de vot universal, care nu e nici om nici căne, e o bi-doșenie de care să scirbește sufletul omenesc, — și a arătat-o Maestății Sale. „Iaca, Maestate, asta vreau s'o aduc în țara ungurească ca lege“... Și M. Sa a privit-o și s'a mirat că cu ce are de gînd un ministru ungar să stea naintea feței popoarelor țării!... Ci văzînd stăruința lui și auzînd că asta „place“ țării pe care el o reprezintă, — Maestatea Sa a zis:

— „Versuchen Sie“... probează, cearcă!... Și dacă asta e voia poporului țării voastre, dacă o așa ființă pocită îi „place“ poporului, dacă el o voește pe fata asta a ta, care e și oarbă, și schioapă și cu trei guri și cu două guri și cu o gură (voturi), — apoi a lui să fie!...

Așa a ajuns guvernul a putea veni cu acest plan naintea feței țării, și apoi să laudă că doar asta e și pe placul Maestății-Sale!...

Ci aici suntem acum noi popoarele, cari din toate colțurile țării strigăm, aprinse de scîrbă, cutezătorului ministru, că nu ne trebuie pocitania lui! (Nu ne trebuie! Nu ne trebuie!)

† Coriolan Brediceanu.

Bărbatul a cărui trecere dintre noi o plîngem încă cu toții, voinicul și inimosul Coriolan Brediceanu fusese sănătos și bine până cu 7 zile nainte de moartea sa. E drept că suferea de o ascunsă boală de inimă, dar Duminecă în 1 Febr. n. fusece încă la biserică conducînd alegerea deputaților mireni la sinodul protopopesc. Luni s'a auzit că e bolnav. Suferea de inimă și de stomac. În zilele următoare știri despre starea lui să schimbau repede, cele bune cu cele rele. Cătră sfîrșitul săptămîinii medicii ce îl grijeau, au spus că e neapărat de lipsă să-l ducă la Budapesta la clinică, unde să se supună unei operațiuni (tăiere și curățire) de stomac. Duminecă dimineața l'au pus pe o lectică (pat de dus bolnavii pe sus), și au plecat cu el la gară. Era cu totul la sine. Ba, cum era o fire tare deschisă și glumeată, ci-că făcea glume cu cei din jurul său. Cînd să-l urce însă în vagon, a căpătat o lovitură de apoplexie la inimă și nainte de-a-l urca în vagon, medicii văzură că vrednicul bărbat să luptă deja cu moartea își trăește cele din urmă clipe, — și în citeva minute era trecut dintre cei vii, — spre groaznică spaimă a familiei și a celor ce îl încunjurau!...

*

Vestea morții lui Coriolan Brediceanu, s'a răspîndit repede în toate colțurile locuite de

Români, prin telegramele ce duceau izbitoroarea știre.

Mulțime de telegrame de condolare zburau spre Lugoj din toate părțile, la adresa greu lovitei familii.

— Pe Marți, în 9 Febr. s'a pus ziua înmormântării.

Lume de pe lume a grăbit și a inundat Lugojul. A fost de față, prin trimișii comunelor, ținuturilor, tot Bănatul, mai ales Caraș-Severinul. 8—1000 de oameni.

La amiază în ziua înmormântării au sosit la cosgiugul lui iubitorii săi soți de luptă, deputații, citi au putut, Dr. V. Lucaciu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Alex. Vajda, Dr. A. Vlad, Vas. Goldiș, Dr. St. C. Pop, Dr. I. Suci, Dr. St. Petrovici și Dr. George Popovici. — și a fost o vedere ce a înduioșat până la lacrimi pe toți în jur, când deputații, înfrinți de durere și înlacrămați, au căzut în genunchi în genunchi în jurul sicriului lui, răzămîndu-și capetele de acest scump sicriu și vărsînd lacrimi mult grăitoare, pentru el...

— De dimineața tot soseau cețele de Români din jurul Lugojului. Curtea, strada din preajma casei, toate gemeau de mulțimea adunată. A fost o adevărată manifestație națională, arătare largă a iubirii poporului pentru bunul său fiu!

— Au venit 10 coruri din comunele din Caraș-Severin, spre a fi de față la înmormântare și a-i cînta o »Vecinică pomenire!...«

— La orele 3 s'a făcut slujba religioasă prin protopresbiterul Dr. Popovici, soț deputat, cu strălucită ceată de preoți. După sfîrșitul prohodului în casă, cosciugul cu scumpul răposat, a fost ridicat pe brațe de 6 frați de luptă ai sei, de dnii deputați: Dr. Maniu, Dr. Vlad, Dr. Vajda, Vas. Goldiș, Dr. St. C. Pop și Dr. I. Suci, — și dus de ei până în mijlocul pieței din naintea bisericii, unde era ridicat catafalcul (locul înălțat, împodobit în negru, pe care să așează cosciugul pentru facerea slujbei mari).

— După cosgiugul dus de deputați, urmau două trăsuri încărcate cu mulțimea de cununii ce s'au trimis pe sicriul mortului, între cari foarte multe cu tricolor. Pe cosciug asemenea era o cunună cu tricolor românesc, ca întruchipînd sufletul mare național al celui peste care filfaia duos.

— Răspunsurile la slujba Dumnezeiască le-a dat cu multă măiestrie și pătrunzător, corul distins alui Vidu din Lugoj.

— Au vorbit, după prohod, dl protopop și deputat Dr. George Popovici, desfășurînd viața cea bogată în fapte alui Brediceanu; — apoi Dr. Vasile Lucaciu l'a salutat în numele soților de luptă deputați, proslăvînd pe răposat ca pe un mare luptător pentru popor! Advocat Dr. Hausch a vorbit în numele camerei avocaților, deplin gînd pe membrul valoros. Iar în numele cercului dietal i-a dat cel din urmă salut preotul Popovici din Ticvanul mare, plîngîndu-l în numele cercului văduvit. — Convoiul apoi a plecat spre cimiter.

La cimiter s'au rostit alte trei vorbiri: una de dl Dr. Valer Braniște în numele tuturor societăților române din Brașov, alta de dl profesor Paulianu, din Turnu-Severin, în numele fraților din Țară, veniți și la îngrogiaciunea marelui

român Bănățean, și una de fruntașul țăran I. Vasiiu din Satumic!

Așa, cu cinste și pompă mare, bine vrednică, a fost petrecut la locașul de veci acel, despre care mîndrii săi frați cîntau cu fală, că altul ca el nu-i în tot Lugojul, în tot Bănatul, și în toată marea de popor român dela noi!

Pe răposatul îl plîng nemîngăiați cei mai apropiați și iubiți ai sei: Cornelia Bredicean născută Rădulescu, soția; Dr. Tiberiu și Dr. Caius Brediceanu, fii, Sempronina și Cornelia, fiice; Paulina Rădulescu, soacră, Sofia Vlad n. George Rădulescu, Dr. Const. Rădulescu și Elena Dobrin n. Radulescu, — cumnați și cumnate.

Lupta s'a pornit pentru cercul Oraviței.

Mormîntul asupra regretatului Coriolan Bredicean nici nu s'a fost închis, și partidele ungurești dela putere s'au și aruncat asupra cercului, spunînd koșutiștii că ei voesc să-l cîștige pentru cutare al lor, andrășiștii ba că ei pentru partidul lor prin cutare om al lor.

Dar' stada între cele două partide iute s'a sfîrșit, căci partidul lui Andrassy a zis celui koșutist: »Trage-te napoi, frate, că tu cu omul tău, un Ungur (ba ceva Jidan botezat) cazii acolo între Români aceea ai lui Brediceanu, — dar uite am eu un om, care să zice și el Român, dar e omul meu cu totul, — și prin asta pot băga spargere între Români și îi batem!«

Și a ieșit ministrul Andrassy nainte cu profesorul dela gimnaziul unguresc din Pesta Dr. Iosif Siegescu, unul din cei mai primejdioși renegați ce-i avem noi Români, care cu sufletul e Ungur de tot, gîndește și simțește ca ori-care Ungur, dar cu gura să dă de Român, să vîrește printre Români și să lingusește în chip de adevărat fariseu iezuit, și cu vorba dulce îi descoasă, îi șpionează și apoi îi dă stăpînitorii săi din Pesta, — adevărat chip alui: »De față te linge, de dos te frigel!«

Și koșutiștii au răspuns: »Bine! Pune dară numai tu candidat! Că asta de fapt e bun. Cu asta băgăm pe dracu între Români, îi desbinăm, îi spargem și le cucerim această cetățue alui Brediceanu!«

Partidul Andrăsișt din Oravița a și ținut în 10 Febr. adunare de candidare și a candidat pe Siegescu, și a dat despre asta știre la președintele partidului lor Andrassy, lui Coloman Szell, care îndată le-a răspuns telegrafic, binecuvîntînd pe Siegescu de fiu iubit al lor și ungîndu-l de candidat al partidului maghiar guvernamental alui Andrassy. A celui Andrassy, care vrea să ne fericească cu legea cea cu trei voturi...

În noaptea de 10 spre 11 Febr. Siegescu, ca o pasere a nopții, a și pornit spre Oravița, unde să își țină înaintea taberei maghiare și a celor ce să vor alipi la ea, vorbirea de program! Și s'o iee apoi prin cerc, storcînd dela Români, pe cît va putea, el înții făgăduința de a-l sprigin!

Pe Siegescu îl însoțește prin cerc, celalalt agent și slugă ple-

cată a guvernului, deputatul Burdia cu alți doi Unguri: Ivan Stoianovics, ceva baronaș, și cu Pescha Miklós, ortac alui Burdea în steticie.

Vai de capul Românilor cite le-or băga aceștia acum în urechi, numai să-i abată dela calea dreaptă ce au ținut-o în rîndul trecut și să deie în locul naționalistului luminat și curat ca aurul Brediceanu, pe un slugă bună și credincioasă a guvernului, — imputînd prin asta numărul luptătorilor noștri naționali în dieta țării.

Dar nici partidul nostru național nu stă în nemișcare. Deputații adunați la mormîntarea lui Bredicean au ținut după înmormîntare sfat, și frățește s'au înțeles, să candideze aci pe însuși președintele partidului, pe dl **George Pop de Băsești**, rămas afară din dietă prin cunoscutele volnicii a bătăușilor dela Cehul-Silvaniei!

Pentru nici un Român cu capul la loc, nu poate fi nici o clipă de îndoială, că el oare pe care parte să stee?

Trimițînd în dietă pe președintele partidului, om de multe faceri de bine, mare iubitor al poporului, întocmai ca Brediceanu, — cercul nu perde din strălucirea pe care i-a dat-o Brediceanu, ci noul său ales ar duce dietei aceeași vrednicie a acestui cerc azi cu bun nume!

Primejdia războiului.

Nu e nimeni în stare a spune ce va aduce ziua de mîine. Cele mai nouă știri iarăși miroase țare a praf de pușcă.

Sirbia e cuibul cu primejdii. Ci-că oatecare general sîrbesc a pornit deja la drum bandele înarmate spre hotarele Bosniei. Că, vezi dta, nu cu armată regulată vor să înceapă ciocnirile, ci prin bande de voluntari, pe cari armata austriacă bătîndu-le și trecînd poate granița în urmărirea lor, — va fi silită, și armata sîrbă a intra în foc, pentru a-și apăra țara.

Să spune că »Comitetul de apărare națională« a și numit pe comandantii feluritelor bande, trupe, cari vor intra înții în foc.

Față cu aceste știri vine apoi una tot așa de izbitoro! Ci-că puterile mari cari au subscris contractul de pace dela Berlin după războiul din 1878, — sunt hotărîte a da mîna liberă Austro-Ungariei față de Sirbia. Cee-ce ar însemna: Dacă ea nu să liniștește mergi asupra ei, că noi nu ne mestecăm!

Asta e starea lucrurilor azi. Și, să vede că cu apropierea primăverii) să apropie tot mai tare primejdia unei ciocniri de arme între Inpărăția noastră și mica Sirbie.

Din Bistrița.

O întîmpinare.

În numărul 5 al »Libertății« un corespondent anonim, publică o dare de seamă din Bistrița în care aduce învinuiri grele și nedrepte inteligenței române din orașelul Bistrița.

Anonimul să plînge »că la petrecerea inteligenței noastre din seara de Anul-nou, a fost invitată numai inteligența și s'a nesocotit poporul și meseriașii!«

E nedreaptă vorba aceasta, căci — cu toate că petrecerea dela Silvestru este o petrecere a inteligenței, — invitări s'au trimis și la meseriași și fruntași din popor, pe lîngă care s'a mai publicat și în »Revista Bistriței«, că cei-ce nu au primit invitare, să se țină invitați pe aceasta cale. Dacă nu a venit poporul, inteligența nu poartă vina. Dar nici nu vrednicește această inteligență bună și jertfitoare asemenea învinuire nereală.

Al doilea punct învinuitor e că »fruntașii și conducătorii noștri vin foarte rar în atingere cu poporul«. Adevărul e, că inteligența noastră bistrițană e una din cele dintii, care e știitoare de datorințele sale, și poartă la inimă soarta dreaptă a poporului!

O inteligență, care înființează pentru zidari, cărămidari, meseriași, reuniuni; care pentru popor a înființat reuniune de cîntări, de înmormîntare, care înrolează pe meseriași în fanfară și ia conducerea, partea cea mai grea, la aceste reuniuni, care la concertele, teatrele și petrecerile poporului și meseriașilor, e la locul înții și încurajează, — nu să poate zice că »rar vine în atingere cu poporul« și că nu s'ar interesa de soarta lui! O asemenea inteligență merită recunoștință și nu învinuiri nedrepte!

A treia învinuire e, că »la prelegeri și conferințe nu să invită meseriașii și poporul!«

Cu toate că aceste conferințe să țin anume pentru inteligență — căci pentru popor să țin deosebit, — »Revista Bistriței« Nr. 3 din anul acesta e dovadă că poporul și meseriașii nu numai sunt bine primiți la aceste conferințe, dar sunt și scutiți de taxa de intrare, la care e obligată inteligența!

Nu știu dar, cari motive l'au îndemnat pe raportorul anonim să dea informații așa de neadevurate despre inteligența orașului Bistrița?

Să deie Dumnezeu fiecărui oraș o asemenea inteligență, jertfitoare și conștie de datorințe, ca și inteligența română din Bistrița!

Aceste am ținut a Vi-le împărtăși. Nu scriu din imputernicirea nimărui, ci respectul pentru adevăr, m'a îndemnat să vi-le comunic.

Emil A. Chiffa.

Din America.

— Clubul cultural „Vasile Alexandri“ —
Biblioteca lui. — Nizuințe spre cultură,
spre lumină. —

South-Sharon Pa Ian. 1909.

Onorată Redacție! Cu bucurie vă facem cunoscut, că și noi Românii din South-Sharon, Pa., ne-am constituit în o societate culturală, sub numele de „Clubul cultural Vas. Alexandri“, care este un adevărat cuib cald și plăcut, de întâlnire și revedere între sine, a Românilor aflați aici.

Trăind noi aici în apropiere, ba am putea zice: la umbra poporului mare și cult american, — am văzut îndată, mai ales decum puteam vedea și pricepe acasă, că ce înseamnă lumina, cultura, știința! Că uite, acest popor cult american e domn, și noi popoarele năvălite aici din toate părțile lumii, așazicînd numai slujii lor! De ce? Că ei prin istețimea lor, prin învățătura lor, s'au ridicat așa de sus, că pot fi domni, că să află destul potop de lume, ce să li-să înbiie de lucrători, palmași, slujii...

Mai mult dară decît acasă, ne-am pătruns îndată de credința, că de vrem s'a jungem și noi mai mult, să ne așternem și noi pe munca de luminare!

Cel dintîi pas într'acest scop ne-a fost, a ne înțgeba și noi în o însoțire culturală, și am înființat clubul din vorbă. Iar ca soții, membrii, să aibă la îndemînă izvoare din cari să soarbă lumină, am pus temeiul unei biblioteci a clubului, care are azi deja 80 de cărți alese, plăcute și folositoare, pe care soții le cetesc cu drag, și altele procurăm într'una, precum ajung mijloacele.

Iar foi abonăm 12, așa că membri vin cu drag la club, că au din belșug ce să cetească. Și cetitul îi face, fără îndoială, cu vederi mai largi în treburile lumii și în știința de a trăi!

Viața în mica noastră colonie de Români, încercăm a o învioșa și prin petreceri. Acum în 16 Febr. încă avem o sărbătoare ce să dă în folosul bisericeii gr. or. La această petrecere o grupă la 6 bărbați și 6 femei, vor juca „Romana“ (cuadrilul național românesc), și îi vom fotografia și vi-i vom trimite să binevoiiți a-i publica în „Foaia Interesantă“.

Vă trimitem fraților de-acasă sălutări și îmbrățișeri duioase de frați!

Dela „clubul Vas. Alexandri“.

Correspondență.

Știri bune din Terova.

Onorată redacțiune!

Tineretul din comuna noastră Terova, (comit. Caraș-Severin) până acum puține semne de viața a dat, dar văzînd că mai toate comunele din apropiere se ridică și

deșteaptă înființînd coruri și cæsine, etc. și-au luat și ei avîntul înființînd cor, sub conducerea bravului român, măestru cojocar, Ioan Uzun, care fără nici o plată și-a dat multă osteneală, de ni-au desfătat pre sft. sărbători cu cîntările bisericesci, atrăgînd mai mult popor ca de altă dată, cu deosebire la „Botezul Dîui“ au fost mulți credincioși cari ascultau cu suflete deosebit înălțate slujba. Deci, pentru bucuria ce ni-au cauzat-o tineretul nostru, în frunte cu bravul conducător, vredicesc toată lauda.

Bunului creștin Ioan Pena, încă îi aducem mulțumită, pentru frumoasă jertfă ce-a adus-o sfintei Biserici, dăruind scaunul episcopesc în preț de 70 fil. Bunul D-zeu sei respâlătească. Femeile noastre încă nu stau nepăsătoare fața de sft. Biserică, care e cam sărăcuță. Până acum am țasut 3 steaguri, dintre cari unul l-a donat singur familia economului Simeon Zimbron, iar două s'au făcut prin adunare de ajutoare, și unul dintre acestea două, s'a sfințit spre bucuria noastră a tuturor, la Botezul D-lui.

Și acestea primească din partea creștinilor comunei noastre, cea mai bine simțită mulțumită.

Un consătean.

Petrecere în Petroșeni.

Nici odată n'a venit zburdătorul Carneval în ținutul nostru romantic, cu atîtea petreceri și serate, ca în anul acesta. Aproape nu trece o Duminecă ori sărbătoare în care să nu să aranjeze vre-o petrecere și veselie.

Șirul petrecerilor de data asta l'a deschis zeloasa »Reuniune a femeilor rom. gr. or.«, care a grăbit a-și arăta dragostea față de biserică, ridicînd fondul de ajutorare al ei.

Și și-a ajus scopul. În 24 Ian într'o seară senină, geroasă, aranjă o petrecere în spațioasa sală de joc a hotelului »Wagner«. De reușita petrecerii s'a legat puțină speranță.

Ei dar ce să vezi...? Roiuri, roiuri de oaspeți soseau și nu să mai gătaul Sala fu tixită de lume! Care de care cu portul din satul său, că la noi în »noua Americă« găsești oameni de tot neamul și din tot Ardealul și Ungaria, ba din întreaga Europa!... Sună violina și tineretul, sub conducerea abs. de pedagogie Dl Ioan Adam — îmbrăcat într'un frumos costum național — porni în legănări ușoare o »horă« insuflețitoare. Bătrînii cuprinși de farmec priveau la jucători, ba unii chiar să prinseră și ei de vraja »horei Sinaii.«

În lumina lampelor electrice săltau mereu în jur pe tactul Sirbei, Hațeganei și Ardelenei, iar din alocuri să amesteca în glasul vioarei cîte o chiatură. Pauză. Oaspeții să

retraseră în odăile învecinate și să așezară la mese. La o masă lungă s'a așezat mănunchiu frumos inteligința română din orașelul nostru. Mi-a atras mai tare luarea aminte și mi-a încălzit inima Intrunirea și frăția, înțelegerea celor două confesiuni române, cari, deși nici până acum nu trăiau dușmănite, totuși erau cam osebite. Preoții și mirenii, din loc și jur, s'au adunat la petrecerea aceasta populară, servind înălțarea sufletească a poporului nostru. Apoi o ceată de studenți — de amîndouă confesiunile — la o altă masă, au desfătat publicul cu cîntări infiripate în pripă, în lipsa unui cor.

Dl preot A. Stanca, a rostit în pauză cîteva cuvinte de laudă zeloasei Reuniuni, pentru munca rodnică ce a desfășurat-o dela înființare până în ziua de azi; apoi a mulțumit oaspeților bineveniți, de sprijinul ce l'au dat.

Însă nu numai succes sufletesc a avut petrecerea Reuniunii, ci și material. Dintre oaspeți următorii au binevoit a solvi taxe benevole:

V. Ianza protopretore 10 cor. Dr. N. Olariu 8'80 cor. Dr. A. Csatt 5'60 cor. S. Onici 3'80 cor. D. Lucaciu, Ioan Homan și I. Paulmier cite 2'60 cor. M. Mărginean, I. Florea, I. Ruder, I. Brendușa cite 2 cor. A. Stanca preot, N. Crainic, I. Cherecheș, I. Boța cite 1'60 cor. I. Fărcaș, A. Gallici, N. Vanc cite 1 cor. G. Sirb, M. Gallici, P. Tecău, E. Makkay, G. Fobe, M. Popa, G. Perian, E. Bielik, și I. Almășan cite 80 fil. A. Bogdan 2'40 cor. P. Iacob, R. și I. Bredan, H. Braft, I. Marnai, A. Bianki, N. și P. Todea, I. Seğleteș, N. Boldizsár, M. Sipos, G. Moldovan, S. Costea, N. Susan, I. Tecău, I. Saturn preot și I. Oprea cite 60 fil., C. Benesek, P. P. Voileanu, M. Budai, K. Mogyrosi cite 20 fil., Iosif Furca 3 cor. L. Petrașca 2 cor. I. Mader, 2'40 cor. și L. Nagy 1 cor. Suma încursă la cassă e de 297'78 cor. Spesele 110'30 cor., deci a rămas pe seama fondului Reuniunii o sumă curată de 187'48 cor. din care sumă comitetul Reuniunii a hotărît a oferi 20 cor. pentru Fondul-Cultural, 20 cor. pentru nenorociiții din Messina, iară restul l-a depus la banca »Jiana« din Petroșeni.

Veselia a ținut până în zori. Apoi ne-am depărtat ducînd cu noi cele mai dulci amintiri cari să pot cîștiga la asemenea petreceri.

Costi.

Petrecerea din Alămor.

Tinerimea romînă din Alămor, e arangiat a 2 zi de Crăciun (8 Ianuarie 1909 st. n.) o frumoasă și bine reușită producție teatrală.

Programul a fost Colindă: „O ce veste minunată“ „Jdl la țară“, comedie într'un act. „Țiganul la fugă“ declamare. Colindă: „Patru păstori să întîlniră“ și „Țaie badeo oasă n'iarbă“, „Prima rochie lungă“ declamare. „Bețivul“, declamare. Colindele precum și poezia „Țaie badeo oasă n'iarbă“, au fost

cîntate de niște tineri inteligenți din Ocna Sibiului sub conducerea simpaticului cleric, Ioan Dragomir, care și de astă dată a dat dovadă de un mare talent în conducerea corului.

Rolul principal în comedia: „Jdl la țară“ l'au avut dl George Hulpuș (boierul berbec) și d-șoara Cornelia Alămorean (Smaranda soția lui Berbec). Ambii cu mult spirit și umor s'au achitat de rolurile lor. Tot așa de bine au jucat și d-na Veturia Lupu (Tinca soția lui Cotet) și dl Sămoilă Florea (Coteț amicul boierului Berbec). d-șoara Maria Florea (Mărioara), tinărul Costică, precum și dl Ioan Popa (Dănescu tutorul Mărioarei) încă s'au achitat cu laudă de rolurile lor.

Mult haz a produs d-șoara Cornelia Alămorean cu declamarea: „Prima rochie lungă“, care i-a succedat admirabil.

În fine apoi vine din nou pe bină dl George Hulpuș, care pentru declamarea poeziei: „Bețivul“ a fost viu răsplătit cu aplauze.

Am dori ca cît de des, să mai fim invitați la astfel de producțiuni teatrale.

După producțiune a urmat o veselă petrecere până în zorile zilei, cînd toți oaspeții au fost invitați la ospitala masă a fruntașului proprietar Ioan Neamțiu, de unde apoi cu frumoase suveniri ne-am reîntors cu toții la căminele noastre.

Un participant.

NOUȚĂȚI

Advocat nou în Ilia. Dl Dr. Ioan Maior a făcut cu succes cenzura de avocat la Tîrgul Mureșului, în 22 Ian.

Și-a deschis cancelaria în Ilia — murășana.

Dorim mult spor și noroc!

Cununie. Aurel Topan, și Maria Gelmărean și-au sărbătorit cununia Joi în 11 Febr. n. în bis. gr. or. din Orăștie.

— Dr. Ioan Maior, adv. în Ilia, și d-șoara Maria Bogdănescu, își sărbează cununia Duminecă în 14 Febr. n. în bis. gr. or. din Orăștie.

Sincere felicitări!

Adunarea casinei din loc. P. t. membrii societății de lectură a inteligenței române din Orăștie și jur, prin aceasta sunt poțitiți a participa la adunarea generală ordinară, care să va ținea în localul casinei la 14 Martie st. n. 1909, la 4 oră d. a., cu următorul program: 1. Deschiderea adunării; 2. Citirea raportului general-anual; 3. Cenzurarea rațiocihiului de pe anul 1908; 4. Satorirea budgetului pentru anul 1909; 5. Satorirea listei membrilor pentru anul 1909; 6. Alegerea comitetului și a biroului pentru anul 1909; 7. Darea absolutoriului; 8. Eventuale propuneri. — Din ședința

comitetului ordinară, ținută la 9 Februarie 1909. Dr. Romul Dobo m. p., președinte. N. Tenase m. p., cassar, subst. secr.

Un post de subnotar: Cercul notarial Șeulea-Grebeniș stă din 2 comune fruntașe curat românești: Șeulea-de-Cîmpie și Grebenișul de C. cari numără la 3000 locuitori.

Devenind postul de subnotar vacant, locuitorii ar dori să-l poată întregi cu un subnotar român. Să atrage dar luarea aminte a tinerilor români cari au absolvat cursul notarial și ar voi să ocupe acest post, să se intereseze, înaintându-și cererile la oficiul protopretorial din Murăș-Ludoș în timpul cel mai scurt. Ar fi dorit să vină odată și la fața locului pentru a fi văzuți de popor și de inteligența comunelor.

Poporul dorește tare să aibă macar subnotarul român, cu care să se poată cit mai bine înțelge în limba sa.

Abonament

la „Libertatea”

cu „Foaia Interesantă” și „Tovărășia”

deschidem și pe anul 1908, cu prețurile din fruntea foii.

Prețul e: 8 cor. pe an; plugarilor să dă cu preț scăzut la 5 cor. pe an.

Unde să cer mai multe abonamente pe o singură adresă, având ași duce ortacii foile dela cel ce le primește pe toate, — dăm toate trei foile pentru numai 4 cor. 40 fil. de un abonat. Cel-ce le primește tre însă să adune banii înainte dela toți pe cel puțin jumătate de an. Pe credit nu să trimit nimănui!

Cei-ce pentru tineret voesc să aibă mai multe „Foi Interesante” singure, să trimită prețul lor deosebit, cite 1 cor. de una, peste prețul „Libertății” ce va fi abonat, și-i vor veni cu „Libertatea” la un loc încă citeva „Foi Interesante”.

Pentru America 2 și jumătate dolari pe an!

Reuniunea rom. de înmormintare din Sibiu își ține a IX adunare generală ordinară, Duminecă în 1/14 Februarie c. la orele 11 din zi, în localitățile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Preoteasa și csărdăș-ul. Din Timpahaza (Iingă Aiud) ni-să scrie că fiind acolo a doua zi de Crăciun o petrecere, venind la ea și notarul și solgăbirăul, oarecari din conducătorii »petrecerii» au făcut să se cinte și »csărdăș» și notarul și solgăbirăul au luat pe d-na preoteasă la joc, și d-na preoteasă n'a spus că nu știe, ci s'a dat jocului par'că anume și demonstrativ... Ba ci-că ar fi chiar aruncat citeva vorbe vătămătoare mocanilor de Români, în convorbirea d-sale patriotică cu jucătorii sei...

Dar corespondentul e năcăjit și mai mult pe faptul, că și cțiva studenți români, dela Blaj, ce să

aflu la petrecere, s'au dat la pisat de ciardaș... Deși tinerii, de regulă sunt acei, cari la astfel de prilegiuri știu demonstra contra jocului străin, cel puțin prin aceea, că nu iau parte la el cu nici un preț, ori își arată chiar pe față neplăcerea, ori părăsesc sala în acea vreme, — care după firea și simțirea lui. Dar să iee parte la el, nu o fac tinerii nostri bunii!

Înghetăt. Ioan Muntean locuitor din Satumic, mergînd zilele trecute cătră casă cam aburat de spirit, s'a pus pe prispa bisericii să mai odihnească. Cuptușindu-l frigul și apucîndu-l somnul (care totdeauna prîmerge înghetării) nu s'a mai putut scula și astfel a înghetăt acolo pe prispa.

Vagon sărit jumătate din șine. Trenul accelerat ce merge dela Brașov spre Arad, în 28 Ian. abia eșind din gară dela Micălaca la oarele 3 dim. cam la 1/2 Km. rupîndu-se o șină, din pricina gerului mare cum se spune, un cupeu cu 8 roate, a sărit cu cele 4 roate din-napoi din șini, rămânînd numai roatele de dinainte în șini. Astfel vagonul a fost tîrît o cale cam de 600 m. unde oprindu-se, trenu a întîrziat până la 11 oare a. m. cînd vagonul a putut fi pus iar la loc. Nenorociri nu s'au întîmplat, spune Gazeta, afară de niște lovituri mai mici la capete, ce le-au suferit unii călători în urma zguduiturilor mari ale cupeului.

Cununie. Dșoara Valeria Tufan și dl Gheorghe T. Both, anunță serbarea cununiei lor, ce se va celebra Duminecă în 14. Februarie n. în biserica gr. cat. din B. Simiclăuș.

Dela meseriașii din Mercurea. Dl Dumitru Șufană, proprietar hotelier și cassar de bancă în Poiana. a binevoit a veni în ajutorul „Reuniunii meseriașilor din Mercurea” prin donarea unui biliard în valoare de K. 120. Pentru acest dar, comitetul îi aduce și pe această cale mulțăminta reuniunii. Mercurea la 8. Februarie 1909. Comitetul „Reuniunii meseriașilor din Mercurea” Dr. G. Macelar, președinte, N Simulescu secretar.

Soacră și noră. Rău fac părinții cari, iubindu-și copiii, după căsătorie îi țin în casă cu ei. Că atunci iese la iveală nepotrivirea firii între bătrîn și tinăr, și una ajunge din mamă bună ce ar fi să fie, soacră alta din fiică iubită, noră. Și apoi las la înțelegere. O jalnică întîmplare s'a petrecut la Izvin (în Bănat) în 28 Ian. ca urmare a vieții în aceeași casă a soacrei cu nora. În casa plugarului tinăr I. U. era demult tot poară între mama lui I. U. și nora ei, soția lui. De voia nora să facă ceva, soacra să împotriva, că nu-i bine; ce făcea soa-

cra, nora, care să ținea și ea acum la casa ei, stăpînă chiar, încă nu afla totdeauna de bine, și de aci vai de el traiu. Cel mai nenorocit era bărbatul I. U. care își iubea soția și ar fi apărăt-o, dar avea în față pe mama, pe care încă ar fi cruțat-o. Dar suferea mult din pricina mamei sale, care începuse a fi soacră-soacră, cum e vorba mai dîră cu aceea pe care ar fi trebuit s'o socotească de fiică a sa, cu soția pe care fiul său o iubea și era mulțumit de ea.

În 28 Ian. I. U. bărbatul, fu iară martor unei încăerări în vorbe între soacră și noră. Soacra voia să cumpere două troace dela o țigancă, nora spunea că n'au lipsă de două, că una li-i destul. De aci poară și sfadă iară. Soțul să infurie pe femei, își lovește odată soția și o dă afară, dar atunci mama, după ea! El gîndi că afară acelea să apucă să se și bată, și, năcăjit, că de ce să ia acum mama după soția lui, pe care el a depărtat-o ca să fie pace, iese pe urma lor, să ceartă cu mama și, în furia certei, ridică mîna, în care avea un cuțit, și lovește în mama-sa cu el! A rănît-o, dar nu greu, la pîntece, — apoi a întors cuțitul contra sa proprie, voind a-și pune capăt zilelor, decît a mai trăi în casă cu două femei, din cari una e soacră, alta e noră! S'a rănît greu și abia de e nădejde să rămînă cu viața!

Părinții ce-și iubesc cu înțelepciune copiii, să nu locuiască cu ei împreună, după ce i-au căsătorit, și nu vor ști ce e »soacră» și »noră», ei vor fi părinți și fii; altfel — vai de traiul lor.

Și doar acest I. U. din Izvin, era om cuminte, așezat, corist, om de treabă. Ci scribele vecinicele ciocniri între »soacră» și »noră», uite cum l'au scos din minți.

Mulțumite publice nu publicăm, decît dela cei-ce trimit taxă de 2-3 cor. (dupc cum e de mare mulțumita). Că mai despre fiecare petrecere ni-să trimit o mulțumită, înșirînd pe toți cîți au dat ceva pe de-asupra. De le-am publica pe toate, cite-o pagină poate în tot numărul, — ce-ar zice abonații? Celor ce plătesc pentru ele, le facem loc în partea rezervată pentru anunțurile (inseratele) plătite.

Cununie. Dșoara Lucreția F. Secetă și dl Ioan Barna teolog estern, anunță serbarea cununiei lor ce să va celebra în 14 Februarie n. în biserica gr. cat. din Șaroș.

Logodnă. Dra Mărioara Cristea și dl Dr. Ion Cădăriu, fidanțați. Lugoj. în Faur 1909.

Mulțumită.

Pentru număroasa participare la înmormintarea neuitatului meu soț Iosif Criste, cum și pentru multele condolențe ce mi-s'au adresat din acest trist incitent, rog pe toți să primească adinca mea mulțumită.

Dobra, 10 Februarie n. 1909.

văd. Lucreția Criste.

Petreceri.

— Reuniunea română de cîntări și muzică din Oravița-montană arangează Duminecă, la 14 Februar n. 1909, în sala otelului „Coroana Ung”. din localitate o Petrecere de carnaval. Să va preda piesa: „Forferarii” (Zopfabschneider) operată comică în 1 act de R. Genee, cu coruri. Apoi dansu.

— Reuniunile femeilor Române din Făgăraș și jur invită la producțiunea muzicală împreună cu dans, ce o arangează în favorul fondurilor proprii în 15 Februarie n. (Stretenia), în sala Hotelului „Paris”, (Sorea), Făgăraș. NB. P. T. Doamnele și Domnișoarele sunt rugate — intrucit e posibil — a se prezenta, numai în costume naționale!

— Tinerimea română din Sibiu invită la balul mascat ce aranjază în 18 Febr. 1909 la sala de „Unicum”.

— Tinerimea română din Hațeg invită la balul mascat ce aranjază în 30 Febr. st. n. 1909, în sala hotelului „Mielul de aur”. Venitul curat este destinat în favorul bisericii gr-or. din Hațeg.

— Societatea jococarilor din Hunedoara invită la petrecerea cu joc ce arangează Sămbătă, la 20 Februarie n. 1909 în sala hotelului „Strauss”. Venitul să dă jumătate bisericii gr-or. române, iar jumătate să administrează la fondul societății.

— Producțiune teatrală împreună cu joc aranjază corul bisericesc din Băița Sămbătă, la 20 Febr. n. 1909 în sala hotelului „Central” din loc. Venitul curat este destinat în favorul „Bibliotecii școlare” din loc.

— Petrecere populară se dă Sămbătă, în 13 Februarie n. 1909 în școala română din Sibiu, suburbiul-inferior. Venitul curat să folosește pentru înființarea unei biblioteci populare.

— Corpul învățătoresc dela școala gr-or. română din Tilișca invită la producțiunea muzicală-teatrală împreună cu joc ce aranjază în 15 Februarie n. (cu ocaziunea hramului școlar) în edificiul școalei din loc. Venitul curat este destinat bibliotecilor: școlară și parochială.

— Producțiune împreună cu cîntări, declamări și teatru să va ținea la 1/14 Februarie a. c. în școala rom. gr-or. din Deda. Venitul e destinat în favorul școlii gr-or. din loc.

— Tinerimea română din Vineerea invită la Producțiunea teatrală ce să va ținea Duminecă, în 1/14 Febr. 1909 în localul școalei gr-or. rom. din loc. Venitul curat e destinat pentru bibliotecă populară din loc.

Cei din jur sunt rugați și pe calea aceasta a participa la petrecere!

— Corpul învățătoresc invită la „Balul școalei” ce-l va aranja Sămbătă, la 7/20 Februarie în sala din jos a „Ardelenii” din Orăștie. Venitul curat să folosește pentru bibliotecă școlii.

— Corul plugarilor din Șibot invită la Producțiunea corală-teatrală ce va ținea Vineri, în 12 Februarie nou, în sala ceamare a școalei. Venitul curat este destinat pentru „Fondul-cultura”.

— Petrecere cu joc aranjată tineri meseriași români din Orăștie, Sâmbătă în 20 Fer. n. c. în ospătaria dlui Nedela Șofron. Venitul e destinat pentru fondul bibliotecii Secției industriale.

Intrebare. Un cetitor din Ighiu, al foii noastre face prin asta intrebare dlui învățator I. Domșa de acolo, că de ce nu înființează odată biblioteca populară pentru care s'au arangeat acolo mai multe petreceri, a căror câștig s'a pus la îndemână dlui inv. în acest scop.

Acum, când toată lumea să luptă a răspîndi în popor cît mai mult gustul de cetit, — e timpul cel mai potrivit, ba cîșagul al 12-lea, ca dl învățator să intruzeze dorința celor ce au arangeat petrecerile și să deschidă biblioteca, din care să se adape cu învățatură poporul.

LUMEA DAMELOR NU FOLOSESTE alifie unsuroasă sau crême, ci numai **Cristalin**, o masă de cristalin extras din plante, care face pielea frumoasă și orbitor de albă, îndepărtează pistruiele, jubrițele și petele de ficat, netezește crețele și recîștigă tinerețea feței. Să capătă peste tot locul. Reprezentantă pentru Ungaria în: **Budapesta**, Baross u. 91. O cutie de probă 50 fil., cutie de sticlă 3 cor. Săpun de Cristalin 1 cor. Pudră de cristalin 1 cor. Expediție zilnică. 1. (249) 7—10

O domnișoară, care are scri-soare bună și știe bine limba română și maghiară, în graiu și scris, — găsește îndată aplicare de scriitoare în cancelaria dlui **Cornel Demeter**, apotecar în Orăștie (Szászváros). (271) 3

Eu ți-s frate tu-mi ești frate, în amîndoi un suflet bate, deci te sfătuiesc **că numai dela comer-cianții români să cumperi!**

Ca și neamul nostru să înainteze în comerciu, neobositul comerciant român **F. A. Degan** în **Fiume** (Postafók nr. 163), a deschis o prăvălie românească în acel port de mare și trimite francat și vămuit în pachete postale de 5 kg **cafea** fină, **tea** bună și aromatică, **ciocolată** gustoasă, **sardinie**, **stafide**, **mandule**, etc., pe cari le importează dela cele mai renumite firme din străinătate și le vinde cu prețuri proverbial de ieftine: **Cafea** 1 kg. numai cu 2 cor. 40 fil. (1 fl. 20 cr.), care să trece tare, apoi **cafea Victoria** (sau **Locarabaja** cum îi zic alții) care e cea mai fină mixtură și foarte căutată.

Tot așa și renumita mixtură de tea „**Degan**”, care prin aroma bună ce conține e preferită chiar și de străini. O comandă de probă ne va convinge deplin.

Cereți prețurentul că vi-l trimite gratis! În el vom afla multe lucruri frumoase precum și 2 rețete, pentru pregătirea de cafea și tea.

Pentru **negustori** a tipărit „**Prețu-rente**” deosebite.

Grăbește soră și frate român, a-l cere, căci și dacă nu comanzi, poți învăța mult din el. Te rugăm recomandă-l la cunoscuți, căci în adevăr merită sprijinul nostru! (253) 5—6.

POSTA REDACȚIEI

— **Sciitorul corespondenți aparute în Nr 49 din anul trecut, sub titlul „Până cînd” e rugat să ne dea adresa lui. a-vînd a-i scrie ceva de interes pentru dsa.**

Dsale **I. I.** în **Vr. Povestea, Copilul și Morarul** n'o putem folosi, fiind scrisă cu ceruza. Scrie cu cerneală, lăsînd jumătate de foaie albă, nescrisă pe toată fața. Altfel nu-i bună de tipar.

Dsale **Achim Farca**. în **St. N. m.** Multămită de lămurire. La anul așa

vom pune pe cum spui. Dar scrie-ne după calendarul nou ori vechiu faci socoata?

Dsale **Tr. Dim.** în **Clad.** Să le mai scrii odată. Și de ai foi dela ei, socoți banii în abonamentul de foi, ori al unui vecin oarecare ce ar avea foi dela ei.

Dlui **E. R.** în **Iași.** Primit. Mulțumiri! Scrie-ne de nou cari numeri îți lipsesc, să-i expedăm.

G. M. în **Năsăud.** Incercări slabe.

Dsale **I. C. Zamf.** în **V. rece.** E plătit pe anul de față 2 cor. 50 fil., așadar până la jumătatea anului.

Dsale **N. C.** în **Valea B.** Porto pentru **Calendar** fii bun oprește-ți-l din banii ce ne vei trimite de abonament, scrind, pe cupon de ce ai oprit și cit.

Dlui **G. Tol.** (4070). Ne învoim. Fie cum dorești. Toate cele buue!

Dsale **Reg Dav.** în **M.** Potretul lui **Crișan** noi nu-l avem. L'am fotografat după potretul aflător în casa unui Român din Orăștiei.

Tusea măgărească

trece ușor prin folosirea Emulziei lui **SCOTT**. Asta o documentează prin epistole medici, moașe și mame.

Emulzia lui Scott

folosește de-aceea, că e compusă pin părți de prima clasă și folosirea **Emulziunea-SCOTT** e medicină aleasă, și încă și puterea nutremitului d de primul rang.

La cumpărarea medicinei Emul-zio, vă rugăm fiți cu atențiune la marca de sentire **SCOTT** — pescarul.

Deja de prima porție să însănătoșează suprinzător.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Să capătă în toate far-maciile. 21—28 (178)

Anunț de căsătorie.

Un om vădov în etate de 44 ani fără copii, dintr'un sat frunțas din **Bănat**, cu o avere de peste 8 hectare pămînt, cu casă grădină și cele trebuitoare. Caută de soție o văduvă cu purtare bună, în etate dela 30—35 ani; să fie bine introdusă în lucrurile casnice și în economia de pămînt, în scrisoare și cetire. Zestre de este să bine primește, iară de nu-i, nu-i pedecă. Scrisorile să se adreseze la Administrația „**Libertatea**”, care mi-le va trimite. (283) 1—3

Ofert extraordinar!

4 părechi de ghetе (păpuci) cu și-nor pentru:

numai 7 cor.

Cartelarea concurenței a lăsat Centralei noastre să facă ofert numai la privați și la oferenți anumiți. Eu am fost deci imputernicit a vinde ori-cui **2 părechi de ghetе pentru bărbați și 2 părechi de ghetе pentru femei**, bruni ori negri, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, de **piele**, galoșați, cu tălpi tari de piele, — toate 4 pă-rechile cu numai 7 cor. Trimiterea cu rambursă. Totuși cei-ce nu să nimeresc să schimbă ori să dau banii napoi fără greș. (257) 5—5

P. LUST, Krakau Nr. 24.

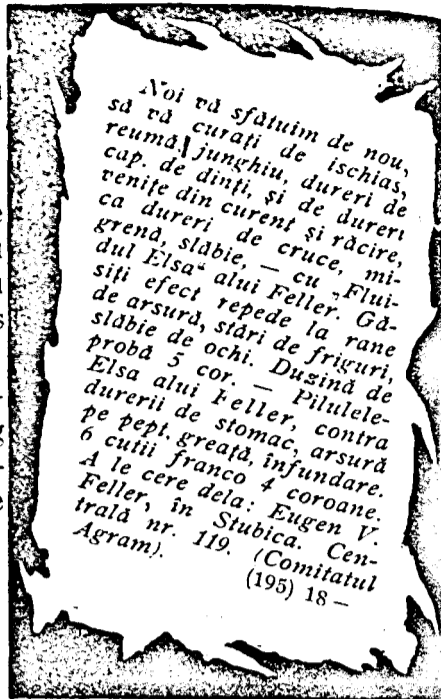
Vinars.

Am onoare a aduce din nou la cunoștința publică, că **vinarsul de prime**

curat, fert de mine, care are tărimea de 20—23%, — îl dau până la 100 litre în sus cu 30 cruceri dela 100 litre în sus cu 25 cruceri.

Avînd prea puține vase (butoaie) la magazinul meu, rog pe cumpărători a trimite tot odată și **vas**, căci numai așa le pot expeda.

Cu toată stima
Emanuel Ábráhám, crișmar
2—10 **Orăștie.**

MULTE MII DE OAMENI

își caută adesea cu anii, cu mari spese, vindecare, ușurare de durerile ce-i chinuie pîn' la ura de viață. Mulți bani cruță cei-ce în loc de a proba azi un leac mîne altul, atacă răul la rădăcină. Să se știe că **pricina celor mai multe rele e stomacul**. La sărăcie de sînge, gălbînare, hemoroid, mistuirea rea e cauza, afară de alte dureri ce vin din stomac. — De aceea de el să purtăm grije mare, și să folosim **picăturile de stomac alui Brady** recunoscute de distinse, după prescrierea ce să află la fiecare sticlă. Mai ales cînd relele să simt: lipsă de poftă, moleșie, greață, arsură și zgîrciu în stomac, — îndată să luăm

Picăturile de stomac-Brady

că prevenim îmbolnăviri ce vor urma și vor costa mulți bani și vreme! Picăturile de stomac Brady nu numai că fac poftă și liniștesc durerile, dar regulează scaunul, înviează și previn boale! **Picăturile Brady de stomac** e un leac de mare lipsă la casă! Mii de familii îl folosesc. Mii de scrisori de recunoștință. Mulți cari au probat cu de toate, spun, că după folosirea citorva sticluțe, s'au făcut bine.

Picăturile de stomac-Brady

sunt de tot nesticăcioase, și să pot da și la copii mai mari. Dar fiind tare cunoscute, mulți le imitează. La cumpărări să cerem dar expres **Picături de stomac-Brady.**

Și să grijim, ca fiecare sticlă să samene cu chipul micit de alături, în pachetare roșie, cu subscrierea asta:

Ca să nu iei imitații fără preț, cere-le de-adreptul (280) 1—12 la fabricatorul lor:

Apoteca C. BRADY

la „**Regele Ungariei**” în **Wien I.**, I. **Fleischmarkt 1.** Depot 260. de unde căpătați trimițînd banii înainte ori cu rambursă, **6 sticle cu 5 cor. și 3 sticle duble cu 4 cor. 50 fileri** picături proaspete, franco, fără alte spese. — Acum a ieșit o „**Broșură specială**”, care la cerere să trimite ori-cui gratis, franco.

Cine voește a zidi

case nouă, și dorește a avea **lucru bun de mäsar**, (timplar) ca: Uși, ferești, padimente, aranjamente în școale și biserici, și altele, — să nu întîrzie a cerceta atelierul—subscrisului — unde s'au gătit cele mai multe lucrări atît la case particulare, cit și pentru școli și biserici!

Rog onor. public român, și onoratele comitete parohiale, a să adresa cu toată încrederea la mine, asigurîndu-i că pe lingă **prețuri moderate**, le dau **lucru bun și solid**, — punînd mare grije și pentru transportul lucrului pe unde ar fi de transportat.

Dumitru Martin,

1—24 (268) măestru timplar (mäsar) în **Orăștie**, (Szászváros).

Atențiune!

Nu-ți comanda altoi de viie, mlădițe de viie, pînă nu ceri catalogul cu prețuri dela mine! Miia de altoi cu rădăcină 140 cor., soiul **Delawre** 100 cor. miia.

Adresa: **SZIGYÁRTÓ NAGY MIHÁLY** Felső-Szeged, Somogy megye.

(227) 13—25.

Casă de vânzare.

Vînd din mîna liberă casele din Orăștie, strada apei, de sub nr. 2 și 4, constatatoare din două partere modern edificate.

—(276) 1—4 Artemiu Corvin.

Anunț de căsătorie!

Sunt o fată modestă, inteligentă, și econoamă bună. Doresc a mă căsători cu un tiuăr sau văduv fără copii. Modest, inteligent, și cu poziție bună, care nu ar cere prea mare zestre. Ofertele a să trimitte sub anonimul: „Credință și onoare“ la Admin. foii. (277) 1—2

Facem atent pe fiecine

că dacă tușește, e răgușit, cu flegmă, n'are poftă, asudă noaptea, să simte slab, abătut, sau la careva din familie vede asta, — să-și aducă îndată

Sirupul de miere de teiu alui ÖRKÉNY
care împiedică lătrirea răului.

Sirupul de miere de teiu alui Örkény, conform atitor scrisori recunoscătoare, întrece toate leacurile de acest fel, liniștește tusa, înceată scuiparea de sînge, topește minunat flegma, îmbunătățește pofta, și înceată neplăcuta asudare de noapte. La expoziția engleză a fost distins cu medalie de aur! O sticlă de muștră 3 cor., o sticlă mare 5 cor. și 3 sticle mari franco 15 cor. Le expediază după trimiterea banilor înainte ori cu rambursă.

Apoteca „Apostol“ alui Örkény
Budapesta, Jozsef körút 64 (Depozit 91).
(233) 8—20 I.

Cine dorește călătorie

— bună și iute —
— de plăcere —

6 zile la America

acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp.

Cancelarie românească

HAMBURG

Raboisen 30.

21—26 (180)

Vin bun!

La subscrisul să găsește de vânzare vin de calitate cea mai fină, produs pe coastele dela Șiria (Világos), și anume:

Rizling curat, Rouge și Mustafer,

foarte bine îngrijit! Să vinde dela 50 litri în sus, cu 32 cor. hectolitru. Să vinde la olaltă sau separat. Separat e mai scump. Vin curat dela deal, nu de grădină sau de cîmpiel Fără drojii!

Pentru ori-ce informații mai de aproape, vă adresați la vînzătorul:

Petru Benea,

proprietar de vii în Șiria,

(258) 4—10 Világos, comit. Arad.

„ZLĂGNEANA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Z L A G N A.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Z L A G N E A N A“, societate pe acții, să convoacă prin aceasta la

a XI-a adunare generală ordinară,

conform §-lui 16 din statutele societății, pe Sâmbătă, în 20 Faur st. n. 1909, eventual pe Sâmbătă, în 27 Faur 1909, la orele 10 a. m., în localul școlii române gr.-or. din Zlagna, cu următorul

P R O G R A M :

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Impărțirea profitului curat și darea absolutului.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1909.
4. Alegerea a doi membri în direcțiune, în locul alor doi, ești prin vechimea funcțiunii lor.
5. Raport despre subscrierea acțiilor din emisiunea a II-a și luarea măsurilor pentru numărul de acții neoptate.

Zlagna, la 21 Ianuarie st. n. 1909.

Direcțiunea.

Active.

Contul Bilanț încheiat la 31 Dec. 1908.

Pasive.

Numărar	K	2.766.71
Cambii în portfel	K	355.870.—
Imprumuturi ipotecari	K	27.741.—
Imprumuturi pe obligațiuni	K	417.—
Realități	K	2.083.23
Etecte	K	1.000.—
Cont-Corent	K	695.—
Mobilier	K	190.—
după amortizare	K	40.—
	K	390.722.94

Capital social:		
emisiunea I-ă	K	50.000.—
emisiunea II-a	K	12.861.—
Fond de rezervă	K	25.096.—
Reescompt	K	136.059.—
Depuneri	K	148.098.02
Saldul intereselor transitorii	K	5.986.75
Dividendă neridicată	K	226.—
Scopuri de binefacere	K	203.48
Pro-Diversi	K	1.860.59
Creditori	K	1.312.59
Profit curat	K	9.019.40
	K	390.722.94

Spese.

Contul Perdere și Profit.

Venite.

Interese de reescompt	K	10.420.65
Interese de depuneri	K	7.417.93
Interese fondului de rezervă	K	960.—
Salare	K	3.610.—
Dare directă și comunală	K	3.256.85
Spese de birou	K	836.98
Marce de prezență	K	911.—
Chirie	K	600.—
Dare de interese	K	741.79
Competințe de timbru	K	34.57
Porto	K	179.42
Amortizări:		
2% din mobilier	K	40.—
pretenziuni dubioase	K	385.—
Profit curat	K	9.019.40
	K	38.413.59

Interese de escompt	K	32.208.73
Interese ipotecare	K	1.914.88
Interese de obligațiuni	K	26.04
Proviziuni	K	4.263.94
	K	38.413.59

Zlatna, 31 Decemvrie 1908.

Emanuel Beșa m. p.,
director.

Nicolae Olariu m. p.,
comptabil.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Cristea m. p., Petru Popoviciu m. p. Victor Damian m. p. St. Corpade a Anii m. p.
președinte.

Petru Presecan m. p. Iosif Magda m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l'am aflat în ordine.

Zlatna, la 27 Ianuarie 1909.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Alex. Băieșan m. p., I. Ursa m. p. I. Lucăcel m. p. Dionisie Costea m. p. I. Fodorean m. p.
președinte.

Nutreț de vîndut

de tot felul, anume: fin, otavă, luțernă, trifoiu și tului, — să află de vânzare la subscrisul. Tului 8 cară, celelalte 14 cară. 1—2 (281)

Prețul după invoială:

Simion Brudariu, econ.,
în Orăștie,
strada Bisericii vechi.

Casă de vânzare.

Casa din strada Lungă Nr. 20-a constătoare din 2 odăi bucătărie, grădină 2 șoproane și fîntână încurte, e de vânzare din mîna liberă.

A se adresa la proprietarul

Nicolae Dublesiu.
în Orăștie. 1—3

Locomobil

pentru mașină de îmblătit e de vânzare

din mîna liberă, la subscrisul. Tărie 2 1/2 puteri de cal.

Pentru informațiuni a să adresa la subscrisul (273) 2—2

Vasile Albu, econom Lančrăm
(Lámkerék, p. Sz.-Sebes)

La apotecarul CORNEL DEMETER în Orăștie—Szászváros (lingă bisericile evang. reform.)

să capătă următoarele preparate de bun renume:

I. Preparate medicale, leacuri de casă, neapărat trebuincioase pentru fiecare familie!

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt tolosite de cel mai renumiți profesori și medici, și sunt recunoscute de cele mai bune.

DOLICIN contra tusei, răgușelei, durerii de pept, otitei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile, contra tusei măgărești, are efect admirabil. „Dolicin“—ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disolvează și astfel mai ușor se și rupe. Ferbințelile și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1 cor. 20 fileri, și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 coroană.

CAPSIC UNSOARE. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fileri și 2 cor.

(254) 4—

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgirciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fileri, — 2 cor.

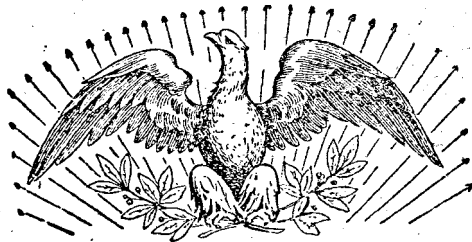
Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, îndată comande „Laxbonbons“ purgativ. Prețul 1 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc exelent pentru curățirea sângelui la sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau orice parte a corpului, — ba chiar și ranele sifilitice, 1 sticlă 2 cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fil. **Prav** contra opăritului la copii. 60 fil. **Prav** contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri. **Unsoare** contra răielor, cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fileri. **Picuri pentru ochi**, are efect sigur în privința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătorează roșeața, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fil. **Pibule laxative purgative**, la caz de încuierea scaunului și regularea acestuia, 70 fil.

DEMIBROM, contra insomniei (la amețeli de cap), și neliniște nervoasă, 2 cor. **Unsoare de casă**, mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, pecingini și alte rane, 1 cor. **Liq de fer**, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, slab de corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 cor.

Cui îi zace la inimă

fericirea căsenilor săi, acela trebuie să se îngrijească mai înainte de toate de sănătatea lor. Trebuie să cunoască cele mai perfecte terapii, ca să nu stea neorientat în timp de grea încercare. Fiecare are da-

torința de a ceti cartea, care dintre toate sistemele de vindecare face cunoscut: cel mai nou și mai cu efect metod de vindecare: cel prin electricitate, pe care tinde să ni-o facă vistierie comună.

Cu atât mai virtos este dator să cetească cartea, cu cât această carte să trimită gratis și franco, sub plic închis, ori-cui care să provoacă la această foaie.

Volum separat pentru bărbați și altul pentru femei.

Institutul de tratare medicală Electro-Vitalizer,
BUDAPESTA, Károly-körut 2. félélem. 60.

Serisoare de recunoștință.

Kovács Gyula, Rimaszombat.
Tompa Mihály-u. 12.

St. dle Dr! Vă fac cunoscut, că aparatul funcționează ireproșabil. Tratamentul îl cunosc bine. Rezultatul după folosința de 4 ore e următorul: dorm bine și nu sunt atât de obosit când mă scol, ca mai înainte. Pofta de mâncare crește mereu, durerea de cap ce mă chinuia adeseori, mi-a trecut. Durerea de spate asemenea. Mă simt cu mult mai vioi și vesel și am mare speranță, că nu peste mult voi putea conzidera cura de terminată.

(260) 3—4

Cupon pentru o carte de cinste:

Institutului de ord. mod.
„ELECTRO-VITALIZER“
Budapesta, IV. Károly körút
2 félélem. 60.

Rog a-mi trimite gratis și franco, în coverță închisă opul: „SISTEMUL DE VINDECARE ELECTRIC MODERN“

pentru { bărbați
femei

Numele:

Comuna și
posta ultimă:

Tac și lipeste pe o corespondență!

(234) 10—12

Puterea motrice (de mișcare)

dovedită cea mai bună!

pentru agricultură și industrie sunt:

Locomobile și motoare de Petrolin alui

BERNHARDTS

care lucrează pe jumătate așa ieftin ca mașinele cu aburi; nu re- cer mașinist diplomat; n'au lipsă de conce-

situne; sunt absolut sigure în lucrare; nu fac fum, nici miros!

Instalație cu gaz sugativ: dela 10—100 puteri de cai; e cea mai ieftină putere de minat a timpului prezent: dela 0.8 până la 3 fileri pe oară de o putere de cal!

Fabrica de motoare și mașini:

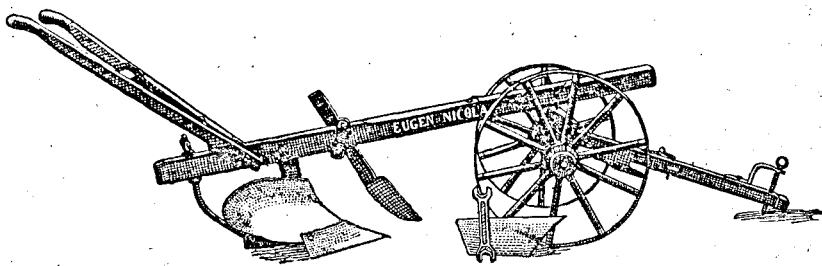
G. Bernhardtts Söhne,

WIEN, XII. Schönbrunnerstrasse 173/L.

Primul atelier român de mașini și pluguri, alui

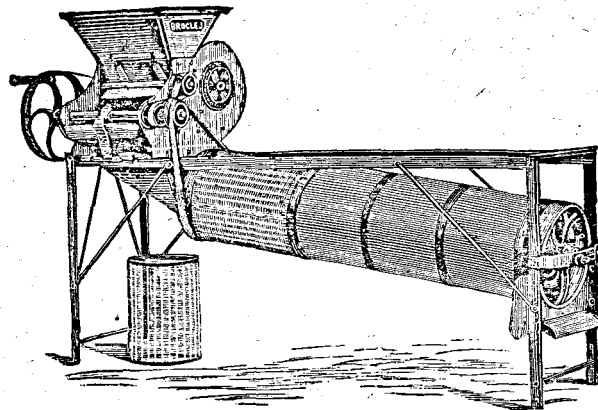
EUGEN NICOLA. în Blaj—Balázsfalva

pregătește și reparaază toate felurile de mașini și unelte agricole!

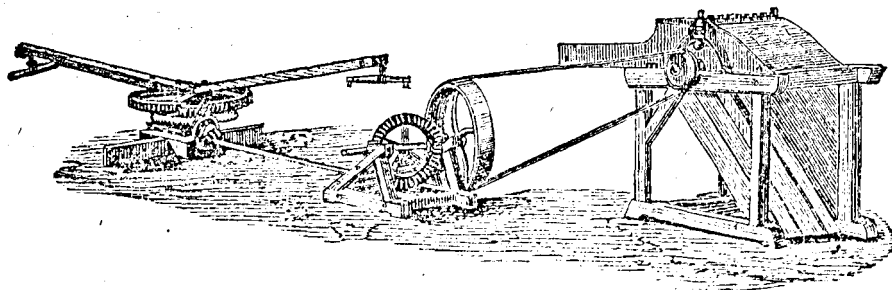

Imbie onor. public: *Plugurile originale Nicola cu Bârșă*, cormanul și fiarale late din oțel. Sunt cele mai bune pluguri, fie la arătură tare, fie la moale. Dacă arătura e tare, nu să întinde, plugul nu-și perde mersul bun; dacă e moale, nu să fucarcă pe corman și cormanul rămîne totdeauna curat. Umblă lin și răstoarnă brazda bine. Umblă ușor de tot! Cu două vacuțe ușor poți ara cu el!

Pluguri schimbătoare din fer bătut și vărsat. Pluguri „Universale“ (sist. Sach); *grape* de fer din table și de lanț. Mașini de sămănat, săpat și sfîrmit cucuruz; mașini de sămănat grâu dela 11 până la 21 rînduri; mașini de cosit; mașini de greblat; mașini de secerat, cari pun mănunchiu și leagă;

mașini de îmblătît, mănate cu mâna, cu cai, cu vapor sau motor de benzin. *Triere*, ciure (vînturătoare); mașini de tăiat nutreț și napi, — cu un cuvînt *tot felul de mașini* să pot comanda dela numita firmă, cu prețuri moderate și cele mai ușoare învoeli de plătit, în rate.

Fac instalații de *mori de măcinat*, mănate cu mașină de vapor sau motor de gaz, oleu ori benzin; precum și comande de *mașini de îmblătît* cu vapor sau motor de benzin.

La comande mari, pentru încheierea tîrgului ies în persoană. Nu vă cumpărați mașini înainte de a cere ofert dela sus numita firmă, de unde vă veți convinge de favorurile și de prețurile ce le ofere! — Garantă pentru soliditatea, durabilitatea și construcția lor!

Reparaturi de ori-ce natură să fac îndată și ieftin pe garanță! Deslușiri și Catalog să trimit la cerere gratis și franco. Să se scrie ce mașină să dorește! — *Spriginișii industriei Români!* —

Scrieți la:

EUGENIU NICOLA, atelier de mașini în Blaj (Balázsfalva).

(282) 1—4